

KOMUNÁLNÍ KUCHARKA · DOPORUČENÍ PRO KANDIDUJÍCÍ SUBJEKTY

Prvních 100 dní se závislostmi

Průvodce místní politikou v oblasti závislostí pro nově zvolené
komunální zastupitele a zastupitelky

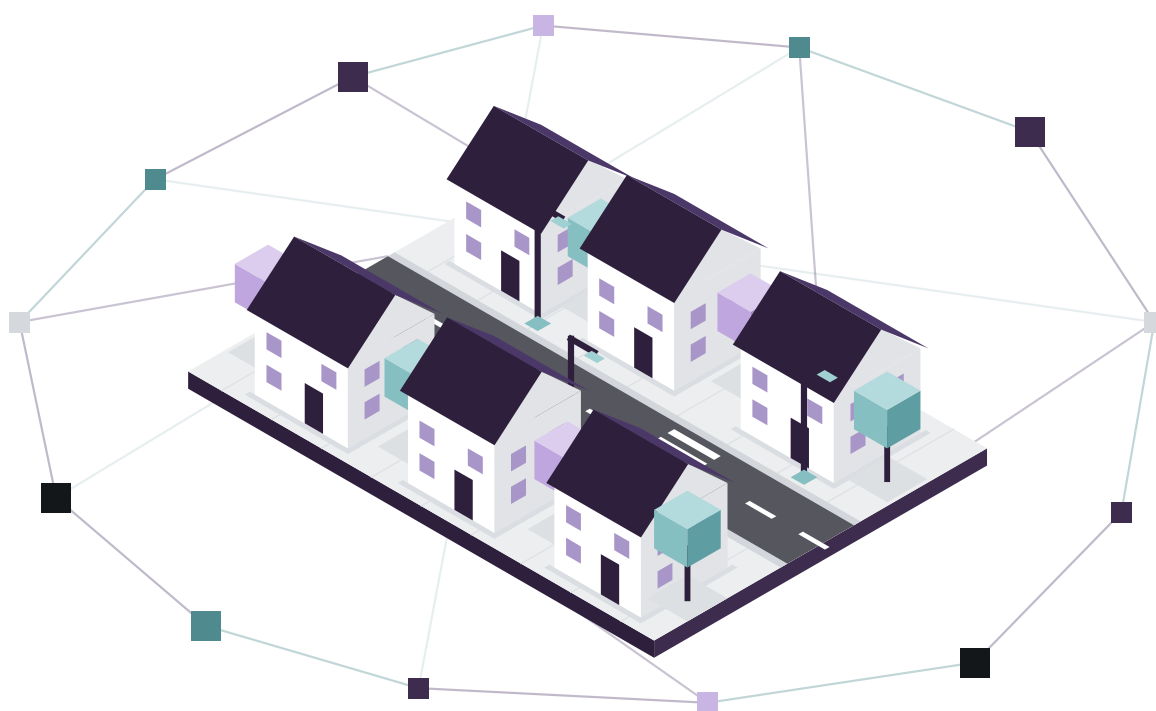

Komunální volby 2026

RATIONALPOLICY.EU

Prvních 100 dní se závislostmi

Průvodce místní politikou v oblasti závislostí pro nově zvolené komunální zastupitele a zastupitelky

Jak s touto příručkou pracovat

Tato příručka je stavěná jako soubor samostatných kapitol, ne jako text, který je nutné číst od začátku do konce. Pokud kandidujete a chcete téma zmínit v kampani, stačí vám kapitola 1 a checklist v kapitole 7 — obě fungují i jako samostatný materiál. Pokud jste právě byli zvoleni a hledáte, kde začít, přečtete si kapitoly 2 až 5, které popisují konkrétní pravomoci, peníze a kontakty. Kapitoly 6 a 8 slouží jako referenční zdroj, ke kterému se vrátíte, až narazíte na konkrétní situaci — dotaz rodiče, žádost poskytovatele o příspěvek, nebo diskusi na zastupitelstvu.

Příručka se záměrně nevěnuje otázce, zda je konkrétní látka nebo chování společensky přijatelné. Cílem je ukázat, co obec může v mezích zákona udělat, aby situaci u sebe zvládala lépe — bez ohledu na to, jaký má zastupitelstvo názor na drogovou politiku jako takovou.

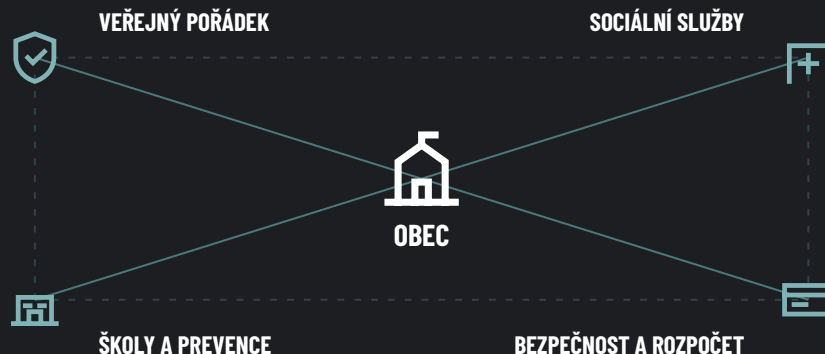
KAPITOLA 01

Proč by to mělo vaši obec zajímat

Ať už si to jako zastupitelstvo přiznáte, nebo ne, s dopady užívání návykových látek se vaše obec potýká už teď — přes veřejný pořádek, sociální služby, školy, bezpečnost nebo náklady na zásahy záchranky a policie. Otázka není, jestli se vás to týká, ale jestli na to budete reagovat promyšleně, nebo až ad hoc, když se objeví problém, na který nikdo nebyl připravený.

Toto téma nevyžaduje ideologické rozhodnutí pro nebo proti drogám. Jde o běžnou správní agendu, srovnatelnou s odpadovým hospodářstvím nebo prevencí kriminality: má jasný právní rámec, dá se na ni plánovat rozpočet a existují ověřené postupy, které fungují i v malých obcích.

Závislosti se vás týkají, i když si to neuvědomujete

„Co když se nás to netýká?“

I obec, kde se zdánlivě „nic neděje“, řeší situace, které s tématem souvisejí, jen je nespojuje dohromady: stížnosti na hluk a nepořádek kolem heren nebo nočních podniků, dítě, které přijde na návykové látky ve škole, senior závislý na alkoholu, o kterého se stará terénní pracovnice, nebo žádost sousední obce o spolufinancování služby, kterou nikdo v zastupitelstvu neumí posoudit. Bez základní orientace v tématu se tyto situace řeší izolovaně a nahodile.

Kolik to reálně stojí

Podle starších, ale stále ilustrativních dat vynaložily obce v ČR na protidrogovou politiku řádově desítky milionů korun ročně z celkových více než miliardy korun, které na tuto oblast šly ze všech veřejných zdrojů dohromady — tedy zlomek celkových nákladů. To ukazuje, že i malý, dobře cílený příspěvek na místní úrovni může mít nepoměrně větší efekt, než jaký odpovídá jeho podílu na celkovém rozpočtu.

Národní rámec dává Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027, ale velkou část konkrétních rozhodnutí — od vyhlášek po financování služeb — má ve své pravomoci právě obec. Národní strategie určuje směr, obec rozhoduje o realizaci.

1 mld.

KČ ROČNĚ ZE VŠECH VEŘEJNÝCH ZDROJŮ

Obce z toho hradí řádově desítky milionů — zlomek celkových nákladů. Malý, dobře cílený příspěvek proto mívá nepoměrně větší efekt.

2019–27

NÁRODNÍ STRATEGIE

Strategie určuje směr, obec rozhoduje o realizaci — od vyhlášek po financování služeb.

Co s tím může udělat jedno zastupitelstvo

Malá obec nezmění celostátní dostupnost látek ani ceny na černém trhu. Může ale ovlivnit věci, které jsou z pohledu obyvatel často citelnější než cokoli na národní úrovni: jestli je ráno na hřišti u školy nalezený injekční materiál, jestli ví rodina, kam se obrátit, když syn nebo dcera experimentují s látkami, nebo jestli existuje jasné pravidlo pro konzumaci alkoholu na akcích, které obec pořádá. Tahle kapitola a ty následující popisují právě tyto — reálně ovlivnitelné — věci.

KAPITOLA 02

Co obec může ze zákona

Klíčovým právním předpisem je zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. Neukládá obci žádnou z níže uvedených věcí jako povinnost — dává jí ale k dispozici konkrétní nástroje, které může, ale nemusí použít. To, zda a jak je obec využije, je čistě věc politické vůle daného zastupitelstva.

§ 17

ZÁKON Č. 65/2017 SB., ODST. 2

Zmocnění, ze kterého obec vychází, když vyhláškou omezuje konzumaci alkoholu na veřejných prostranstvích.

Co obec může ze zákona

OBEC MŮŽE

Omezit konzumaci alkoholu na veřejných prostranstvích — časem nebo místem (§ 17 odst. 2)

Stanovit výjimky pro poutě, trhy a festivaly

Zřídit a financovat koordinátora prevence závislostí

Jako zřizovatel škol ovlivnit primární prevenci a vyžadovat certifikované programy

OBEC MUSÍ RESPEKTOVAT

Zákon č. 65/2017 Sb. jako právní rámec všech opatření

Celostátní zákaz prodeje alkoholu a tabáku osobám mladším 18 let

Omezení prodeje ve školách, v jejich okolí a ve veřejné dopravě

Vlastní opatření držet v mezích zákona

OBEC NEMŮŽE

Vlastní vyhláškou zakázat držení nebo užívání látky jako takové

Regulovat prodej nad rámec zmocnění, které dává zákon

Přijmout vyhlášku v rozporu se zákonem — zruší ji Ministerstvo vnitra nebo soud

Obecně závazná vyhláška

Podle § 17 odst. 2 zákona č. 65/2017 Sb. může obec obecně závaznou vyhláškou zakázat nebo časově a místně omezit konzumaci alkoholu na veřejných prostranstvích — typicky v okolí škol, dětských hřišť, nádraží nebo v centru obce o víkendových nocích. Vyhláška může počítat i s výjimkami pro konkrétní akce (poutě, trhy, festivaly), pokud je obec chce z regulace vyjmout. Svaz měst a obcí ČR má k dispozici hotový vzor takové vyhlášky (viz Zdroje) — obec tedy nemusí formulaci vymýšlet od nuly ani si ji nechávat drahou právní kancelář psát na zelené lince.

Vymáhání takové vyhlášky v praxi stojí a padá s obecní policií nebo s dohodou se státní policií na prioritizaci kontrol — bez toho zůstává vyhláška spíše deklarací.

Omezení prodeje

Zákon stanovuje celostátně platný zákaz prodeje tabákových a alkoholických výrobků osobám mladším 18 let a omezení prodeje v okolí škol, ve školách a ve veřejné dopravě. Elektronické cigarety a zahříváný tabák podléhají stejnému režimu jako klasické tabákové výrobky. Obec zde nevytváří vlastní pravidlo, ale je tím, kdo v praxi řeší kontrolu a vymáhání na svém území, typicky ve spolupráci s Českou obchodní inspekcí a policií.

Protidrogový koordinátor

Kraj i obec mohou — nikoli musí — zřídit a platit pozici koordinátora protidrogové politiky z vlastního rozpočtu. Jde o dobrovolnou pozici, ne o zákonnou povinnost. V praxi tuto roli plošně pokrývají kraje; naprostá většina obcí, zejména menších, vlastního koordinátora nemá a spoléhá na koordinátora krajského. Pro nově zvolené zastupitelstvo je proto prvním prakticky použitelným krokem zjistit, kdo je krajský koordinátor pro váš kraj, a založit si s ním kontakt — viz kapitola 5 a checklist v kapitole 7.

Obec jako zřizovatel škol

Obec je zpravidla zřizovatelem základních škol na svém území, a má tak přímý vliv na to, jaké programy primární prevence se ve školách realizují a kdo je financuje. To je jedna z nejsilnějších, a přitom nejlevnějších pák, které obec má — nemusí sama nic organizovat, stačí při výběru a financování programů vyžadovat, aby šlo o certifikované poskytovatele (viz kapitola 6 a iprev.cz).

Obecní policie

Obecní policie hraje roli při vymáhání místních vyhlášek a prodejních omezení — kontrola dodržování zón bez alkoholu, řešení přestupků, spolupráce s terénními programy při řešení konfliktních situací na veřejném prostranství. Bez jasného zadání ze strany vedení obce ale tato role často zůstává nevyužitá.

Co obec naopak nemůže

Obec nemůže vlastní vyhláškou zakázat držení nebo užívání látky jako takové — to upravuje výhradně celostátní zákon (a v případě mezinárodně kontrolovaných látek mezinárodní úmluvy). Nemůže ani regulovat prodej mimo rámec, který jí zákon č. 65/2017 Sb. výslovně svěřuje. Případné ambice jít nad tento rámec je vždy potřeba nejprve ověřit — jinak riskuje zastupitelstvo přijetí vyhlášky, kterou následně zruší Ministerstvo vnitra nebo soud pro rozpor se zákonem.

Politická vůle na místní úrovni rozhoduje víc, než by se čekalo

Zákon dává rámec, ale to, zda a jak obec nástroje využije, závisí mnohem víc na politické vůli konkrétního zastupitelstva než je tomu na úrovni kraje. Jinými slovy: dvě obce se stejnou zákonnou výbavou mohou mít v praxi zcela odlišnou úroveň místní politiky — rozdíl dělá to, zda se tím zastupitelstvo skutečně zabývá.

KAPITOLA 03

Jak (spolu)financovat služby a jak ověřit kvalitu

Obec není ze zákona povinná služby pro lidi užívající návykové látky financovat, ale řada obcí a krajů to dělá — a existují na to fungující, opakovaně používané modely, které nemusíte vymýšlet znovu.

Model krajského spolufinancování

Liberecký kraj (od roku 2009) a Jihočeský kraj (od roku 2013) používají model, kde obce v kraji přispívají na síť adiktologických služeb podle vzorce navázaného na počet obyvatel v rámci obce s rozšířenou působností (ORP). Obec tedy neplatí nahodile jednotlivým poskytovatelům, ale participuje na společně dohodnutém systému, který kraj administruje. Součástí modelu bývá i to, že koordinátor nebo zástupce konkrétní služby osobně přijde na jednání zastupitelstva obhájit, proč a na co se peníze žádají — obec tak nerozhoduje naslepo podle tabulky, ale na základě přímého vysvětlení.

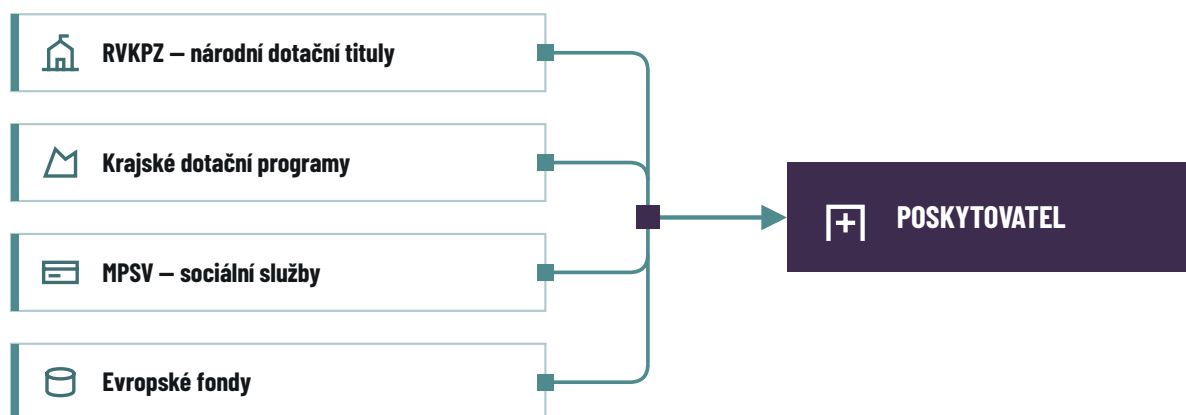
Pro obec, která podobný systém v kraji nemá, je prvním krokem zjistit u krajského koordinátora, zda se podobný model připravuje nebo zda existuje aspoň neformální doporučený příspěvek.

2009**LIBERECKÝ KRAJ**

Obce přispívají na síť adiktologických služeb podle vzorce navázaného na počet obyvatel v rámci ORP.

2013**JIHOČESKÝ KRAJ**

Stejný princip: obec neplatí nahodile jednotlivým poskytovatelům, ale participuje na systému, který administruje kraj.

Odkud dál mohou plynout peníze

Prakticky to znamená, že obecní rozpočet nemusí být jediným ani hlavním zdrojem — role obce může být stejně tak v tom, že spolufinancováním „odemkne“ nárok poskytovatele na krajskou nebo národní dotaci, kde se vyžaduje prokázání místní podpory.

Dotační řízení mají zpravidla roční cyklus s uzávěrkou žádostí na podzim předchozího roku pro financování v roce následujícím — pokud tedy obec chce podpořit konkrétní žádost o krajskou nebo národní dotaci, je potřeba se s poskytovatelem domluvit včas, ne až když už je uzávěrka za dveřmi. Přesný termín pro daný rok je vždy potřeba ověřit u kraje nebo v aktuální výzvě RVKPZ.

- Dotační tituly Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí (RVKPZ, do března 2026 RVKPP) — národní dotační řízení, o které žádají zpravidla poskytovatelé služeb, ne obec přímo, ale obec může žádost podpořit spoluúčastí nebo doporučením.
- Krajské dotační programy — obvykle s vlastním dotačním kalendářem a vlastními prioritami kraje.
- Ministerstvo práce a sociálních věcí — dotace v oblasti sociálních služeb, pokud je adiktologická služba zároveň registrovanou sociální službou.
- Evropské fondy — relevantní spíše pro větší, víceleté projekty než pro běžný provoz.

Jak ověřit kvalitu, než obec něco zafinancuje

Než obec někomu přispěje, vyplatí se ověřit, zda jde o kvalitního, odborně způsobilého poskytovatele. Registr a katalog preventivních a adiktologických programů na iprev.cz obsahuje i informaci o certifikaci — jde o standard odborné způsobilosti, který ověřuje nezávislá certifikační komise a který by obec měla u financovaného poskytovatele vyžadovat, podobně jako u jiných dodavatelů vyžaduje reference nebo licenci. Rozcestníkem k poskytovatelům adiktologických služeb v kraji je také APAS (Asociace poskytovatelů adiktologických služeb, asociace.org, cca 40 členských organizací) — sdružuje poskytovatele napříč typy služeb (ambulantní, pobytové, vězeňské) a je dobrým prvním kontaktem, pokud obec neví, na koho se má vůbec obrátit.

Doporučená praxe je vždy s poskytovatelem uzavřít smlouvu s jasně definovaným účelem a jednoduchým výkaznictvím — kolik lidí a s jakým výsledkem služba za rok obsloužila. Nejde o byrokratickou zátěž, ale o základ, díky kterému může zastupitelstvo příště rozhodovat na základě dat, ne dojmu.

Je certifikovaný?

Ověřte na iprev.cz

Má smlouvu a výkaznictví?

Účel a jednoduchý výkaz

Odpovídá potřebám obce?

APAS — asociace.org

KAPITOLA 04

Jak realizovat místní koordinaci

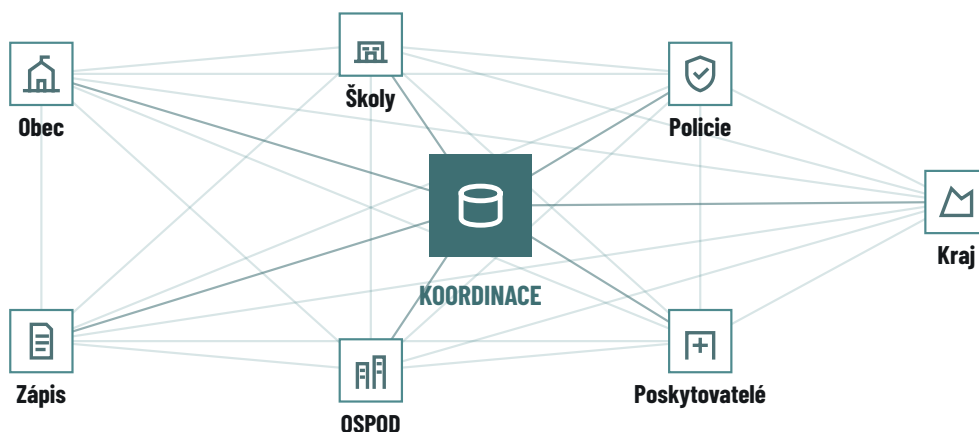
Brno od roku 2017 provozuje Městský koordinační tým pro oblast drog a závislostí, který stál za vznikem městské strategie na období 2018–2022. U stolu byli zástupci magistrátu, poskytovatelů služeb, OSPOD, policie, škol i svépomocných skupin — tedy funkční vzor, jak propojit aktéry, kteří jinak řeší problém každý zvlášť, aniž by o sobě navzájem věděli.

Přenositelný princip z brněnského modelu není konkrétní organizační schéma, ale to, že strategii nevytváří úředník sám za stolem, nýbrž vzniká z opakovaného setkávání lidí, kteří situaci v terénu skutečně znají — a že má jasně vymezené období platnosti, po kterém se vyhodnocuje a aktualizuje.

2017

BRNO — MĚSTSKÝ KOORDINAČNÍ TÝM

U stolu magistrát, poskytovatelé služeb, OSPOD, policie, školy i svépomocné skupiny. Tým stál za městskou strategií 2018–2022.

Realistická verze pro menší obec

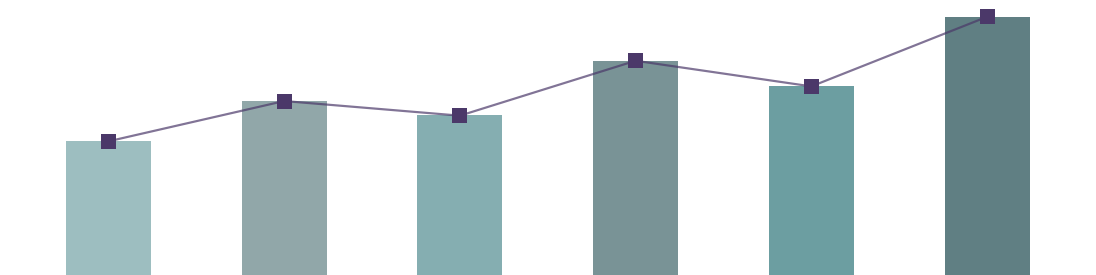
Tento model nejde v malé obci replikovat jedna ku jedné — chybí kapacita, agenda by nenaplnila ani zlomek pracovního úvazku a hrozí, že se z toho stane formální těleso bez reálné náplně. Realistická varianta:

- Nezřizovat vlastní strukturu, ale navázat na koordinaci na úrovni ORP nebo kraje — spojit síly s okolními obcemi, které řeší tentýž problém.
- Mít jasně určenou kontaktní osobu na straně obce (často starosta, místostarosta nebo pracovník sociálního odboru), která komunikuje s krajským koordinátorem a poskytovateli, i když nejde o placenou pozici koordinátora.
- Svolat jednou až dvakrát ročně neformální setkání klíčových aktérů v obci — škola, OSPOD, obecní/státní policie, případně terénní pracovník — i bez formálního statutu týmu. I neformální výměna informací je krok, který v praxi řeší většina malých obcí, jež v tématu fungují dobře.
- Výstupy takového setkání zapsat, byť stručně — dává to zastupitelstvu podklad pro rozhodování a příští vedení obce nezačíná od nuly.

KAPITOLA 05

Jak číst data o situaci ve vašem okolí

Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti (drogy-info.cz) každoročně vydává souhrnnou zprávu o situaci v ČR — aktuální verze za rok 2025 (Souhrnná zpráva o závislostech v ČR 2025 a Zpráva o nelegálních drogách v ČR 2025) vyšly v lednu 2026. Středisko je od července 2025 certifikováno Evropskou agenturou pro drogy (EUDA), což je zárukou metodické kvality dat. Zprávy dávají národní kontext, do kterého lze zasadit i lokální pozorování.

Trend v čase je čitelnější než jeden mezipoletní skok

Na co se v datech dívat

Pro obec je z celé zprávy nejrelevantnější několik okruhů: rozsah a trendy problémového užívání drog v regionu, dostupnost a kapacita nízkoprahových a terénních služeb, míra injekčního užívání (relevantní pro veřejné zdraví a bezpečnost — nálezy použitého injekčního materiálu na veřejném prostranství), a drogová kriminalita v kontextu celkové kriminality. Není nutné rozumět metodice sběru dat — stačí sledovat trend v čase a srovnání se sousedními regiony.

Krajská a lokální data

Pro krajský nebo okresní kontext je nejrychlejší cestou přímo kontaktovat krajského protidrogového koordinátora a zeptat se, zda existuje aktuální regionální situační zpráva — tato praxe se mezi kraji liší, proto to stojí za ověření případ od případu. Užitečným doplňkovým zdrojem jsou i neformální informace od terénních programů a školních metodiků prevence, kteří mají často aktuálnější obrázek o situaci na místě než jakákoli výroční zpráva.

Jak se vyhnout unáhleným závěrům

Data za malý region kolísají rok od roku i bez skutečné změny situace — stačí, že se změní kapacita jedné terénní služby nebo metodika sběru dat na okrese. Jeden mezipoletní nárůst nebo pokles proto sám o sobě není důvod k zásadní změně politiky obce; relevantní je až trend za víc let nebo shoda

mezi více nezávislými zdroji (výroční zpráva, policie, terénní program, škola).

KAPITOLA 06

Prevence a děti

Prevence se obvykle dělí na primární (než k užívání vůbec dojde, typicky ve školách), sekundární (zaměřenou na rizikové skupiny) a terciární (snižování škod u lidí, kteří už látky užívají). Obec jako zřizovatel škol má nejpřímější vliv na primární prevenci — a nemusí její obsah vytvářet sama, stačí umět ověřit kvalitu a odkazovat na existující zdroje.

1

Najděte zdroj

iprev.cz · digirozhledna.cz

2

Ověřte kvalitu

certifikovaný poskytovatel

3

Sdílejte

škola, zpravodaj, rodiče

iprev.cz

iprev.cz je platforma využívaná ve více než 2 500 školách (přes 35 000 uživatelů) s katalogem a registrem preventivních programů i s přehledem certifikovaných poskytovatelů. Praktický postup pro obec: než schválíte financování konkrétního programu ve „vaší“ škole, ověřte si na iprev.cz, že poskytovatel figuruje v registru jako certifikovaný — školní metodik prevence to obvykle ví, ale nemusí to být automaticky součástí komunikace se zřizovatelem, pokud se na to sami nezeptáte.

2 500

ŠKOL VYUŽÍVÁ IPREV.CZ

Přes 35 000 uživatelů, katalog a registr preventivních programů i přehled certifikovaných poskytovatelů.

Digirozhledna.cz

Digirozhledna.cz (Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN) je srozumitelný zdroj pro rodiče k digitálním rizikům a rizikům spojeným s hazardem u dětí, včetně krátkého sebehodnotícího dotazníku. Obec ho může využít jako hotový odkaz na svém webu, v novinách obce nebo na rodičovských schůzkách, aniž by musela sama vytvářet vlastní osvětový materiál.

Role obce nad rámec financování

Obec může prevenci podpořit i bez přímého financování programu: poskytnutím prostor pro akce zdarma, zajištěním dopravy na preventivní program v jiné obci, nebo zařazením tématu do již existujících rodičovských schůzek a obecních zpravodajů.

Checklist: první měsíce a první rok

PRVNÍ MĚSÍC

☐ Kontakt na krajského koordinátora

☐ Inventura: financuje obec už něco?

PRVNÍ ČTVRTLETÍ

☐ Data na drogy-info.cz

☐ Certifikace programů ve školách

☐ Sdílený koordinátor s okolím?

PRVNÍ ROK

☐ Smlouva a výkaznictví

☐ Zveřejnit, kam se obrátit

☐ Setkání aktérů v obci

☐ Zapsat, co jste zjistili

První měsíc

- Zjistěte, kdo je váš krajský protidrogový koordinátor, a ozvěte se mu nebo jí — je to jediný kontakt, který pokrývá jak legislativu, tak místní síť poskytovatelů.
- Zjistěte, zda obec už něco v této oblasti financuje nebo má přijatou vyhlášku k alkoholu — u malých obcí to často není zapsáno v žádném přehledném dokumentu, a odpověď zná jen odcházející vedení nebo tajemník úřadu.

První čtvrtletí

- Podívejte se na aktuální národní a (pokud existují) krajská data na drogy-info.cz, abyste měli referenční rámec pro rozhodování.
- Ověřte si na iprev.cz, zda jsou preventivní programy ve vašich školách certifikované.
- Zvažte, zda dává smysl zřídit sdílenou pozici koordinátora s okolními obcemi, nebo se spolehnout na krajského koordinátora a neformální síť kontaktů.

První rok

- Pokud obec něco financuje, trvejte na smlouvě a jednoduchém výkaznictví — kolik lidí a s jakým výsledkem služba za rok obsloužila.
- Zveřejněte srozumitelně, kam se mohou lidé v obci obrátit o pomoc (web obce, úřední deska) — využijte rozcestník APAS (asociace.org).
- Svolejte alespoň jedno neformální setkání klíčových místních aktérů (škola, OSPOD, policie) — i bez formálního statutu koordinačního týmu (viz kapitola 4).
- Zapište si, co jste za rok zjistili a udělali — příští vedení obce (i vy sami po volbách za čtyři roky) tím ušetří čas, který jinak stráví hledáním od nuly.

Časté otázky a námitky

„Nemáme na to v rozpočtu peníze.“

Většina nástrojů z kapitoly 2 (vyhláška, požadavek na certifikaci u financovaných programů, kontakt s krajským koordinátorem) nestojí obec nic navíc. Tam, kde jde o skutečné výdaje, existují modely spolufinancování (kapitola 3), kde obec neplatí sama, ale participuje na systému, který administruje kraj, a malý místní příspěvek často odemyká nárok poskytovatele na výrazně větší krajskou nebo národní dotaci.

„Voliči o tomhle tématu nechtějí slyšet.“

Nejde o to téma v kampani stavět na první místo, ale o to nenechat se jím zaskočit, až se objeví konkrétní stížnost nebo problém. Rámec „řešíme veřejný pořádek a bezpečnost efektivně“ funguje napříč politickým spektrem lépe než rámec „jsme pro/proti drogám“.

„To je přece věc kraje nebo státu, ne nás.“

Národní a krajská úroveň nastavují rámec a financování, ale konkrétní realizace — vyhláška, výběr financovaných programů ve školách, kontakt s místními poskytovateli — je vždy věcí obce. Kraj ani stát to za obec neudělá.

„Bojím se, že podpora těchto služeb bude vnímaná jako podpora užívání drog.“

Certifikované služby (nizkoprahové programy, terénní práce, poradenství) mají prokazatelný efekt na snižování rizik pro celou obec — méně použitého injekčního materiálu na veřejném prostranství, méně akutních zásahů záchranky, lepší dostupnost pomoci pro rodiny. Komunikačně funguje rámec veřejného zdraví a bezpečnosti, ne morální hodnocení uživatelů.

„Nevíme, na koho se vůbec obrátit.“

Krajský protidrogový koordinátor je vždy první kontakt — pokrývá legislativu i síť poskytovatelů. Doplňkově APAS (asociace.org) funguje jako rozcestník k poskytovatelům adiktologických služeb napříč kraji.

KAPITOLA 09

Jak o tématu mluvit v kampani i na veřejnosti

Způsob, jakým se o tématu mluví, rozhoduje o tom, jestli ho zastupitelstvo bude schopné řešit věcně, nebo jestli se z každé zmínky stane politický spor. Následující body vychází z toho, co v komunikaci o závislostech na místní úrovni funguje, a co naopak diskusi typicky zablokuje.

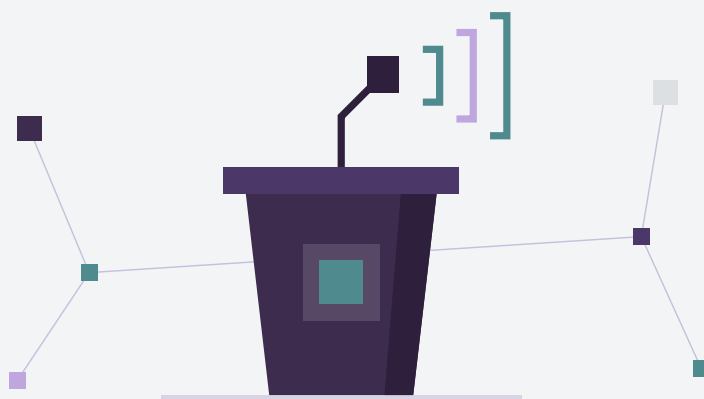
CO FUNGUJE

- Veřejný pořádek, bezpečnost, náklady
- Konkrétní ověřitelná čísla
- Správa rizika, ne morální postoj
- Fungující příklady odjinud

ČEMU SE VYHNOUT

- Slibovat řešení bez znalosti situace
- Debata „pro, nebo proti drogám“
- Obhajování standardních služeb

Co funguje

- Mluvit v rámci veřejného pořádku, bezpečnosti a nákladů obce — to jsou kategorie, kterým rozumí voliči napříč politickým spektrem, bez ohledu na to, jaký mají osobní postoj k drogám.
- Uvádět konkrétní, ověřitelná čísla a příklady (kapitoly 3 a 5) místo obecných tvrzení o tom, že „je to čím dál horší“ nebo že „to není náš problém“.
- Prezentovat návrhy jako správu rizika, ne jako morální postoj — cílem je, aby obec věc zvládala lépe, ne aby zastupitelstvo zaujalo stanovisko k užívání látek jako takovému.
- Odkazovat na fungující příklady z jiných obcí a krajů (kapitoly 3 a 4) — snižuje to dojem, že jde o experiment, a ukazuje to, že řešení už existuje a je odzkoušené.

Čemu se vyhnout

- Slibovat v kampani konkrétní řešení bez znalosti místní situace — lepší je slíbit, že se tématu budete věnovat a do tří měsíců zjistíte, jak na tom obec skutečně je (viz checklist v kapitole 7).
- Stavět debatu jako „pro, nebo proti drogám“ — takto formulovaná otázka nemá u tématu závislostí produktivní odpověď a odvádí pozornost od praktických kroků, které má obec skutečně k dispozici.
- Prezentovat existenci nízkoprahových nebo terénních služeb jako něco, co obec musí „obhajovat“ — jde o standardní veřejnou službu srovnatelnou s jinými sociálními službami, ne o výjimečné nebo kontroverzní rozhodnutí.

Zdroje, kontakty, glosář

Zdroje

- Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek — zakonyprolidi.cz/cs/2017-65
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027 — vlada.gov.cz
- Rada vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí (RVKPZ, dříve RVKPP) — vlada.gov.cz
- Souhrnná zpráva o závislostech v ČR 2025 a Zpráva o nelegálních drogách v ČR 2025 — drogy-info.cz
- iprev.cz — katalog a registr preventivních programů, certifikace kvality
- digirozhledna.cz — digitální rizika a hazard u dětí, materiál pro rodiče
- APAS, Asociace poskytovatelů adiktologických služeb — asociace.org
- Vzor obecně závazné vyhlášky o regulaci alkoholu — Svaz měst a obcí ČR, smocr.cz
- Příručka pro člena zastupitelstva obce (obecný úvod do komunální politiky) — Svaz měst a obcí ČR, smocr.cz

Glosář

- RVKPZ — Rada vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí (do 30. 3. 2026 RVKPP)
- NSZ — Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027
- OSPOD — orgán sociálně-právní ochrany dětí
- ORP — obec s rozšířenou působností
- OZV — obecně závazná vyhláška
- NMS — Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti
- EUDA — Evropská agentura pro drogy (European Union Drugs Agency), nástupkyně EMCDDA
- Certifikace odborné způsobilosti — nezávislé ověření kvality poskytovatele adiktologických/preventivních služeb